

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

VIEŠO VISUOMENĖS SUPAŽINDINIMO SU PLANUOJAMOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS BALTARUSIJOJE POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO ATASKAITA

PROTOKOLAS

2010 m. kovo 8 Nr. *D4-20*

Vilnius

Viešas visuomenės supažindinimas vyko 2010 m. kovo 2 d. (pradžią 16:45, pabaiga 21:00) Vilniaus universiteto Fizikos fakulteto Didžiojoje fizikos auditorijoje (Saulėtekio al. 9).

Susirinkimo pirmininkas – Vitalijus Auglys, Aplinkos ministerijos Taršos prevencijos departamento direktorius.

Susirinkimo sekretorė – Miglė Masaitytė, Aplinkos ministerijos Taršos prevencijos departamento Poveikio aplinkai vertinimo skyriaus vedėja.

Dalyviai:

Visuomenės, Lietuvos ir užsienio nevyriausybių organizacijų, Lietuvos aukštojo mokslo institucijų, valstybės institucijų, žiniasklaidos atstovai.

Baltarusijos Respublikos ambasadorius Lietuvoje, Baltarusijos valstybinės įstaigos „Atominės elektrinės statybos direkcija“, Baltarusijos respublikinės unitarinės projektinių mokslinių tyrimų įmonės „Belnapienergoprom“, Baltarusijos centrinio vandens išteklių kompleksinio naudojimo mokslo tyrimų instituto, respublikinės unitarinės projektinių mokslinių tyrimų įmonės „Radiologijos institutas“, Baltarusijos gamtos išteklių ir aplinkos apsaugos ministerijos atstovai.

Užsiregistravo 84 dalyviai, kurių sąrašas pridedamas.

Susirinkimo eiga:

Susirinkimo pirmininkas V. Auglys pasveikino visus susirinkusiuosius, padėkojo Vilniaus universiteto Fizikos fakulteto vadovybei už galimybę surengti viešą visuomenės supažindinimą fakulteto patalpose. Trumpai supažindino su planuojamos atominės elektrinės Baltarusijoje poveikio aplinkai vertinimo proceso eiga. Pažymėjo, kad iki kovo 8 d. Aplinkos ministerija laukia komentarų ir pasiūlymų iš visuomenės, nevyriausybių organizacijų ir kitų suinteresuotų institucijų dėl šio projekto poveikio aplinkai vertinimo, į kuriuos bus atsižvelgta formuojant galutinę Lietuvos poziciją, kurią šalis turės pateikti Baltarusijos Respublikai. Informavo apie susirinkimo eigą – iš pradžių bus išklaustyti Baltarusijos valstybinės įstaigos „Atominės elektrinės statybos direkcija“ ir poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjų pranešimai, o po to bus skirtas laikas klausimams ir

komentarams. Pasiūlė, kad taupant laiką verčiami būtų tik klausimai ir atsakymai, o pranešimai būtų skaitomi rusų kalba.

Dalis susirinkimo dalyvių šiam pasiūlymui nepritarė, nes nemoka rusų kalbos. Susirinkusieji taip pat akcentavo, kad lietuvių kalba yra valstybinė ir todėl pristatymas turi būti lietuvių kalba. Todėl nuspręsta versti į lietuvių kalbą ir pačius pranešimus.

Atominės elektrinės statybos direkcijos atstovas Vladimiras Bobrovas informavo apie priežastis, paskatinusias planuoti atominės elektrinės statybas Baltarusijoje, trumpai pristatė projekto eigą, pažymėjo, kad pirmojo bloko eksploatacijos pradžia būtų 2016 m. Supažindino su poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje nagrinėtų vietos alternatyvų eigą. Informavo, kad išsamiai nagrinėtos 3 vietos alternatyvos – dvi aikštelės Mogiliovo ir viena Gardino srityse. Nurodė, kad Astravo aikštelė Gardino srityje laikoma prioritetine. Pažymėjo, kad parenkant tinkamas vietas atominės elektrinės statyboje dalyvavo Ukrainos ir Rusijos ekspertai. Su tyrimų rezultatais supažindinti Tarptautinės atominės agentūros (toliau – TATENA) ekspertai.

Visuomenės atstovai pranešimą nutraukė dėl nekokybiško vertimo, akcentavo, kad neužtikrinamas tinkamas visuomenės informavimas, pareikalavo, kad būtų surašytas susitikimo protokolas ir visuomenei būtų sudarytos galimybės su juo susipažinti.

Po užtrukusios diskusijos su visuomenės atstovais V. Auglys paaiškino, kad vadovaujantis Poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste konvencijos (toliau – Espo konvencija) įgyvendinimo rekomendacijomis vertimą turi užtikrinti poveikį sukelianti šalis, laikantis „teršėjas moka“ principo. Informavo, kad viešo supažindinimo protokolas bus parengtas ir paskelbtas Aplinkos ministerijos interneto tinklalapyje. Informavo, kad dėl kilusių vertimo nesklandumų, su Baltarusijos atstovais sutarta, kad visuomenei iki kovo pabaigos bus pratęsta galimybė susipažinti su pateikta poveikio aplinkai vertinimo dokumentacija ir ją komentuoti. Pažymėjo, kad pranešimai taip pat bus išversti į lietuvių kalbą ir paskelbti Aplinkos ministerijos interneto tinklalapyje.

Vladimiras Bobrovas tęsdamas pranešimą supažindino su pagrindiniais poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje pateiktais vertinimo rezultatais. Informavo, kad cheminis aplinkos užterštumas tiek statant, tiek eksploatuojant atominę elektrinę neviršys nustatytų normų, radiologinis užterštumas bus foninio lygio. Pažymėjo, kad pagrindinė poveikio aplinkai vertinimo išvada yra ta, kad atominės elektrinės statyba ir eksploatacija nepablogins aplinkos būklės.

Renginio metu Lietuvos Respublikos Seimo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas Jonas Šimėnas ir Bendrijos „Atgaja“ narys Linas Vainius išreiškė nepasitenkinimą vertimu paliko salę.

Dalyvių komentarai ir klausimai:

1) Prof. Georgas Lepinas (Baltarusija) atkreipė dėmesį, kad susirinkime planuojamos ūkinės veiklos užsakovo pateikiama informacija nepataisyta nuo Baltarusijoje vykusio svarstymo, nors visuomenės ir įvairios organizacijos kritiškai atsiliepė tiek apie pačią poveikio aplinkai vertinimo

ataskaitą, tiek apie viešą jos svarstymą. Pažymėjo, kad trūksta įrodymų, pagrindžiančių PAV dokumentų rengėjų išvadas, daug informacijos tiesiog nurašyta iš Rusijoje planuojamų atominų elektrinių poveikio aplinkai vertinimo dokumentų.

„Belniপিenergoprom“ atstovas Andrejus Katanajevs pažymėjo, kad po viešų svarstymų Baltarusijoje gauti raštai iš 6 šalių: Austrijos, Lietuvos, Latvijos, Lenkijos, Ukrainos ir Rusijos. Visi šalių klausimai ir atsakymai į juos bus įtraukti į atskirą dokumentą. Pažymėjo, kad stengiamasi išsamiai atsakyti į visus klausimus.

2) Bendrijos „Atgaja“ pirmininkas Saulius Pikšrys pakomentavo, kad susipažino su pateikta poveikio aplinkai vertinimo dokumentacija ir atsakymais į Aplinkos ministerijos pateiktus klausimus, pažymėjo, kad atsakymai parengti atmestiniai.

3) Ričardas Paškauskas paklausė Baltarusijos atstovų, kuri iš nagrinėtų alternatyvių aikštelių ir kodėl laikoma prioritetine.

A. Katanajevs atsakė, kad prioritetinga aikštelė yra Astravo, o tokį apsisprendimą lėmė geologiniai tyrimai ir TATENA rekomendacijos.

4) Neprisistatęs visuomenės atstovas pareiškė, kad TATENA saugos principas teigia, kad rizika turi būti atsverta gaunamos naudos. Statant atominę elektrinę Baltarusijoje, kai kitoje valstybėje už sienos yra didelis miestas (Vilnius), šis principas yra pažeidžiamas, nes naudą gaus Baltarusija, o Lietuva – tik riziką. Pasiūlė atominę elektrinę statyti toliau nuo didelių miestų.

A. Katanajevs atsakė, kad Baltarusija iš visų pusių apsupta kaimyninių šalių, todėl dėl vietos parinkimo visada bus nepatenkintų. Pažymėjo, kad nepaisant visų prevencinių priemonių, atominės elektrinės avarija yra galima, todėl poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje nagrinėtas galimas poveikis Lietuvos aplinkai ir žmonėms avarinės situacijos metu. Pažymėjo, kad apšvitos dozė Lietuvos gyventojams avarinės situacijos metu, būtų mažesnė už TATENA dokumentuose nurodytas dozes, kada reikia imtis aplinkosauginių priemonių. Informavo, kad Baltarusijoje yra sukurta apsaugos nuo galimo atominės elektrinės poveikio sistema. Pažymėjo, kad dėl aikštelės pasirinkimo galutinis sprendimas dar nepadarytas. Kai bus atlikta valstybinė ekologinė ekspertizė, tada ir bus sprendimas dėl konkrečios vietos atominėi elektrinei parinkimo.

5) Lietuvos Respublikos Seimo narys Gintaras Songaila pažymėjo, kad įvykus Černobylio atominės elektrinės avarijai, 50 km atstumu buvo iškeltos ištisos gyvenvietės. Paklausė, kokių priemonių būtų imtasi Baltarusijoje ir Lietuvoje, jei įvyktų avarija.

Baltarusijos atstovai atsakė, kad pagal naujausią Baltarusijos norminį aktą išskiriamos 3 veiksmų zonos: 1) iki 5 km (prevencinė apsaugos zona), tarp 5-25 km (skubių veiksmų zona) ir zona iki 250 km, kurioje apribojamas žemės ūkio maisto produktų vartojimas.

6) Romas Pakalnis pažymėjo, kad prieš 20 metų pavyko sustabdyti Ignalinos atominės elektrinės III bloko statybą. Pareiškė, kad netiki, kad poveikio nebus, todėl galima kalbėti tik apie poveikio mastą. Pasidomėjo, koks atstumas nuo planuojamos atominės elektrinės iki Vilniaus, nes pranešėjai pateikia skirtingus skaičius, paklausė, ar visas vanduo, praėjęs aušinimo sistemą, pateks į

Nerį.

Baltarusijos atstovai atsakė, kad atominė elektrinė, kaip objektas, kelia psichologinę įtampą gyventojams. Atkreipė dėmesį, kad svarbu yra tiek ekologija, tiek gyventojų sveikata, tiek ekonomika, todėl reikia tinkamai įvertinti atominės elektrinės keliamą riziką.

Baltarusijos centrinio vandens išteklių kompleksinio naudojimo mokslo tyrimų instituto mokslininkas Vladimiras Kornejevas supažindino susirinkusiuosius su planuojamos ūkinės veiklos poveikio Neries hidrologiniam režimui ir vandens kokybei rezultatais. Patikino, kad poveikis lašišoms dėl terminės taršos galimas tik pačiomis blogiausiomis sąlygomis, t. y. ypač sausais laikotarpiais. Paašškino, kad galima tik terminė tarša, o nevalytos buitinės nuotekos į Nerį ir jos intakus nepateks, nes bus pastatyti valymo įrenginiai.

7) Dainius Brandišauskas pasidomėjo, ar Vilnius pateks į avarinio reagavimo zonas.

Baltarusijos atstovai atsakė, kad reagavimo zonų nustatymas yra valstybės apsisprendimo reikalas, pavyzdžiui, JAV ir kai kurios kitos šalys tokių zonų neturi. Patikino, kad jei Lietuva pageidaus, Baltarusija gali padėti pasirengti apsaugos sistemą pagal Baltarusijos modelį. Lietuvos teritorija patektų į zoną, kurioje avarijos atveju būtų ribojamas maisto produktų vartojimas.

8) Ignalinos atominės elektrinės darbuotojas Olegas Davidiukas teigė, kad jis ir dauguma Visagino gyventojų pritaria Baltarusijos ketinimams statyti atominę elektrinę, nes tikisi, kad ją statant atsiras darbo ir Ignalinos atominės elektrinės darbuotojams.

9) Visuomenės atstovas paklausė, kiek laipsnių pakils Neries vandens temperatūra žiemą.

Baltarusijos atstovai atsakė, kad vandens temperatūra ties Lietuvos siena nepakils daugiau kaip 0,2-0,3 °C.

10) Visuomenės atstovas paklausė, ar radioaktyviosios medžiagos nepateks į Nerį.

Baltarusijos atstovai informavo, kad radionuklidų koncentracija požeminiame vandenyje neviršys geriamajam vandeniui nustatytų reikalavimų. Pažymėjo, kad buvo atlikti geologiniai-hidrogeologiniai tyrimai (100 gręžinių), kurie parodė, kad nagrinėjamoje aikštelėje nėra vandeniui laidžių geologinių sluoksnių.

11) Vilnietis Gediminas Gemskis paklausė, kaip būtų organizuojama Vilniaus gyventojų evakuacija avarijos atveju. Domėjosi, kiek laiko truktų evakuacija ir kas padengtų evakuacijos išlaidas. Pasiūlė atkreipti dėmesį į atstumus nuo planuojamos atominės elektrinės vietos iki Vilniaus ir Minsko. Pažymėjo, kad Vilnius yra istoriškai vertinga vieta ir pasiūlė ieškoti alternatyvų atominei energetikai.

Baltarusijos atstovai informavo, kad evakuacija vykdoma vadovaujantis tarptautiniais kriterijais. Žala būtų atlyginama vadovaujantis Vienos konvencija dėl žalos atlyginimo. Informavo, kad Baltarusija statys trečios kartos reaktorių, todėl avarijų atveju pasekmės negali būti lyginamos su Černobylio avarijos pasekmėmis.

12) Andrejus Ožarovskis, nevyriausybinių organizacijos „Ecodefense“ (Rusija) narys, paprašė leisti perskaityti trumpą pranešimą, nes, jo nuomone, viešo svarstymo dalyviai yra

dezinformuojami. A. Ožarovskis skaitydamas pranešimą akcentavo, kad turėtų būti organizuotas nepriklausomas planuojamos atominės elektrinės Baltarusijoje poveikio aplinkai vertinimas, nes atlikto vertinimo rezultatai tendencingi ir dezinformuoja visuomenę ir specialistus. Teigė, kad radionuklidų išmetimai sumažinti apie 4 tūkst. kartų. Informavo, kad neteisingi duomenys yra pateikiami apie galimą projektinės ir viršprojektinės avarijos poveikį. Pažymėjo, kad kai kurių rusų mokslininkų nuomone, vandeniu aušinami reaktoriai yra nesaugūs. Atkreipė dėmesį, kad planuojamas statyti rektorius dar niekur nėra eksploatuojamas. Pasiūlė užsakovui palaukti kol jis bus pradėtas eksploatuoti kitoje šalyje ir tik tada statyti jį Baltarusijoje.

13) Rasa Navickienė pažymėjo, kad poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje ir pranešimuose pateikti skirtingi duomenys, todėl neaišku, koks iš tikrųjų bus poveikis Neries ekosistemai. Atkreipė dėmesį, kad Neris Lietuvoje yra paskelbta „Natura 2000“ teritorija, todėl šis klausimas yra ypač aktualus. Pažymėjo, kad tokios avarijos, kaip Černobylio, atveju gali būti sunaikintas visas Vilnius dėl radiologinės taršos tiek vandeniu, tiek oru.

14) Saulius Pikšrys išreiškė nepasitenkinimą pranešimų kokybe, pažymėjo, kad atsakymuose į pateiktus klausimus trūksta konkretumo. Pasiūlė visuomenės atstovams kreiptis į Espo ir Orhuso konvencijos sekretoriatus.

15) Astravo (Baltarusija) gyventojas Mikalajus Ulasevičius pareiškė, kad nepitaria atominės elektrinės statybai Astravo aikštelėje ir įteikė susirinkimo pirmininkui raštišką pareiškimą.

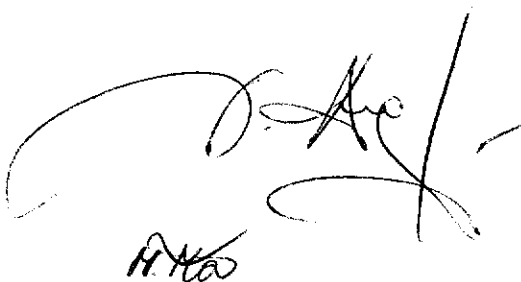
Apibendrinimas:

Į lietuvių kalbą išversti planuojamos atominės elektrinės Baltarusijoje projekto užsakovų ir poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjų pranešimai bus paskelbti Aplinkos ministerijos tinklalapyje.

Aplinkos ministerija komentarų iš visuomenės lauks iki kovo 31 dienos.

Susitikimo protokolas bus paskelbtas viešai.

Posėdžio pirmininkas

Vitalijus Auglys

Posėdžio sekretorė

Miglė Masaitytė

VIEŠAS SUPAŽINDINIMAS SU PLANUOJAMOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS
BALTARUSIJOJE POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO ATASKAITA

Vilnius
(VU Fizikos fakultetas)
2010 m. kovo 2 d.

Public hearing meeting regarding the environmental impact assessment report for the construction of the
nuclear power plant in Belarus

Vilnius
02-03-2010
(Vilnius University Faculty of Physics)

Nr.	Vardas, pavardė (Name, surname)	Organizacija (pildyti nebūtina) (Organization (not necessary))	Parašas (Signature)
1.	Romas Pakalnis	Belarus nacionalinė UNESCO komisija	
2.	Andrey OZHAROVSKIY	Ecodefense, Moscow	
3.	IRINA Sukhly	Ecobio, Belarus	
4.	Georgi Lepin	Belarus	
5.	Vlasovich Mikalai	Ostrovic, Belarus	
6.	Saulius Pchynys	Bendrija "Atgaja"	
7.	Arūnas Marialka	VU, FF	
8.	Tadas Motiejus	Vilnius	
9.	Andaugas Kinkorovas	Vilnius	
10.	Donika Kovulskytė		
11.	Samira Mamyt		
12.	S. A.	Vilnius	
13.	Linor Naicunas	Bendrija "Atgaja"	
14.	Arūnas Graps		
15.	Martynas Šolimas	VU, FF, BEF	
16.	Donatas Grincavičius	VU, FF, BEF	
17.	Rapolas Ruzėvius	vs3 Greeno naujųs technologijos	
18.	Guozas Krūcėna		
19.	Michėlmonas Uba	VU FF doc.	
20.	Donatas Jazas	VU, ChF	
21.	Julijus Lambolinas	EPIC, Vilnius	
22.	Janita Uktrenyte	ekologinis klubas "Zuopone" KLAIPEDA	
23.	Opolė Baltušaitė		
24.	Yelė Samaraite	MKU SPF	
25.	Milda Vainytė	VU, ChF	

26. Ieva Bračkaitė

VU FF

27. Arūnas Motiejus

VU FF

28. Tomas Biziūnas

VU FF

**VIĖŠAS SUPAŽINDINIMAS SU PLANUOJAMOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS
BALTARUSIJOJE POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO ATASKAITA**

Vilnius
(VU Fizikos fakultetas)
2010 m. kovo 2 d.

Public hearing meeting regarding the environmental impact assessment report for the construction of the
nuclear power plant in Belarus

Vilnius
02-03-2010
(Vilnius University Faculty of Physics)

Nr.	Vardas, pavardė (Name, surname)	Organizacija (pildyti nebūtina) (Organization (not necessary))	Parašas (Signature)
1.	G. Lukšienė	urtepa	[Signature]
2.	Joana LAPĖVIENE	LTV, Pamarovė	[Signature]
3.	TEISĖ PASISAKYTI ANONIMIŠKAI		[Signature] X
4.	Galina Ruklovskaja	arouinut'skoi	[Signature]
5.	Алегсанда Уламерска	Минскага рб	[Signature]
6.	Брадскап Радзюнаскас	ТЧ Радзюнаскас Радзюнаскас АХ	[Signature]
7.	GRIGY PAVIDIUK	Visaginas	[Signature]
8.	Gintautas Songaila	LRS Semovainys	[Signature]
9.	Jonas Simenas	LRS namas	[Signature]
10.	Sandra Brazaitė	lyntas. lt	[Signature]
11.	Antanas Štara	FF	[Signature]
12.	Laumonas Juokas	Fizikos institutas	[Signature]
13.	Andrius Pusa	Fizikos institutas	[Signature]
14.	Juozas Šuklus	VU FF	[Signature]
15.	Andrej' Rudanov	SPP	[Signature]
16.	Zana Birkajeva	RSC	[Signature]
17.	Gintautas Balciūtis	RSC	[Signature]
18.	Vidas Cepulis	piliētis	[Signature]
19.	Edvinas Genekas	Subiaus maisto gyventojas	[Signature]
20.	Giedrė Štikaitė	vilnietė	[Signature]
21.	Ričardas Paškauskas	GTC Botanikos in-tas	[Signature]
22.	Aleksandras Spruogis	Aplinkos viceministras	[Signature]
23.	Ignantys Keršys	VU TSPMI	[Signature]
24.	Juozas Šeponas	VU TSPMI	[Signature]
25.	Justina Jovaiša	VU FF TF	[Signature]
26.	Cellarius Alimūnas	VU FF BEF	[Signature]
27.	Renata Levačkaitė	VU FF BEF	[Signature]
28.	Emanta Mikalojus	VU FF TF	[Signature]

**VIEŠAS SUPAŽINDINIMAS SU PLANUOJAMOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS
BALTARUSIJOJE POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO ATASKAITA**

Vilnius
(VU Fizikos fakultetas)
2010 m. kovo 2 d.

Public hearing meeting regarding the environmental impact assessment report for the construction of the
nuclear power plant in Belarus

Vilnius
02-03-2010
(Vilnius University Faculty of Physics)

Nr.	Vardas, pavardė (Name, surname)	Organizacija (pildyti nebūtina) (Organization (not necessary))	Parašas (Signature)
1.	Vadim Vileta	žurnalistas, BelaPAN	
2.	Jolita Lumblytė	žurnalistė „Lietuvos žinios“	
3.	Vediminas Žakovas	žurnalistas „OBZOR“	
4.	Rimantas Kulevas	Vilniaus universitetas	
5.	Lindrikas Kimtytis	Vilnius, universitetas	
6.	Stasys Kokorjus	RATA	
7.	Arūnas Dumalaba	Lietuvos ryšiai	
8.	Donatas Jasulaitis	Energetikos ministerija	
9.	Kazimieras Glemža	Vilniaus universitetas	
10.	Mindaugas Kapočius		
11.	Emilijus K...		
12.	LASA NAVICKIENE	ARCHITEKTE, PV, LSDP	
13.	DARIUS SKUSEVIČIUS	EP nario J. Paleckio padėjėjas	
14.	KESTUTIS KALANTA	LSDP	
15.	Sigitas Štepanavičius	VATESI	
16.	Sciminas Brondeičius	VATESI	
17.	Julija Pelešaitė	žurnalistė „Lietuvos žinios“	
18.	Renata Juncasaitė	VATESI	
19.	Kristina Tomorencė	VATESI	
20.	Marius Byrca	Aplinkos apsaugos agentūra	
21.	Grigoras Sabas	VGTU	
22.	Mindaugas Javichas		
23.	Tomas Mickėičius		
24.	Karolis Štrepė	VU	
25.	Paulius Butkus	Vilniaus Universitetas	

26. Ieva Kalantaite VU TSPII, VU KF

27. Ignas Balsasius VU IF, VDU HMF